

Statsforvalterens tilråding til
Miljødirektoratet om vern av skog for

Lønskollen, Tønsberg

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Februar 2026

Innhold

1. FORSLAG.....	3
1.1 Hjemmelsgrunnlag	3
1.2 Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget	3
1.3 Andre interesser.....	5
1.4 Planstatus.....	5
2. SAKSBEHANDLING.....	5
2.1 Saksbehandlingsprosesser	5
2.2 Forholdet til utredningsinstruksen	5
2.3 Forvaltningsmyndighet	6
3. VIKTIGE ENDRINGER UNDER BEHANDLINGEN AV VERNEPLANEN	6
3.1 Avgrensing, vernekart	6
3.2 Verneforskriften	6
4. FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER	7
4.1 Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser	7
4.2 Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser	7
4.3 Avveining skogvern - skogbruk.....	7
4.4 Forvaltningsmyndighet	7
5. Beskrivelse av området med merknader	8
Lønskollen, Tønsberg kommune	8

1. FORSLAG

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark tilrår vern av Lønskollen naturreservat i medhold av naturmangfoldloven (lov om forvaltning av naturens mangfold). Lønskollen er et nytt naturreservat.

Tilrådingen omfatter 545 dekar nytt verneareal. Totalt skogareal er 545 dekar, og av dette er ca. 506 dekar produktiv skog. (Skogdataene er hentet inn fra Viken Skog).

Området som foreslås vernet er:

1. Lønskollen i Tønsberg kommune, Vestfold fylke

1.1 Hjemmelsgrunnlag

Området foreslås vernet i medhold av naturmangfoldloven § 34 og § 62.

Området foreslås vernet som naturreservat, jf. naturmangfoldloven § 37. Vilkåret for å kunne opprette et naturreservat etter naturmangfoldloven § 37 er at arealet enten inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, representerer en bestemt naturtype, på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold, utgjør en spesiell geologisk forekomst eller har særskilt naturvitenskaplig verdi.

Naturreservat skal bidra til bevaringsmålene i naturmangfoldloven § 33, blant annet bokstavene

a (variasjonsbredden av naturtyper og landskap)

b (arter og genetisk mangfold)

c (truet natur og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter).

Verneområdene skal bidra til å oppfylle flere nasjonale mål som:

- Et representativt utvalg av norsk natur skal bevares for kommenende generasjoner.
- Økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester.
- Ingen trua arter og naturtyper skal utryddes, og utviklingen til trua og nær trua arter og naturtyper skal bedres.

Opprettelse av verneområdene bidrar til å nå internasjonale mål og forpliktelser, bl.a. nedfelt i konvensjonen for biologisk mangfold artikkel 8 om et sammenhengende verneområdenettverk, jf. også naturmangfoldloven § 33 bokstav g.

Ved å verne disse naturområdene mot ulike typer inngrep, gir verneområdene også et positivt bidrag til det nasjonale og internasjonale målet om å stanse tapet av naturmangfold, jf. naturmangfoldloven § 33 bokstav a, b og c.

Områdene vil bidra til å oppfylle det nasjonale målet vedtatt av Stortinget om 10 % vern av skog.

1.2 Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget

Det foreslåtte verneområdet inkluderer viktige naturtyper og nær truede og truede arter.

Vern av området bidrar til å redusere de negative effektene av klimaendringene, gjennom å sikre et nettverk av viktige leveområder for naturmangfoldet i norske økosystem. Det foreslåtte

verneområdet har stor variasjon og rikt artsmangfold. Slike områder er robuste mot endringer i klimaet og bidrar til langsiktig bevaring av artsmangfoldet og opprettholdelse av de økosystemtjenester skogen gir. Vern av området vil bidra til langsiktig binding av karbon. Det meste av skogen i denne tilrådingen er gammel barskog, rik blandingsskog og rik edellauvskog.

I denne verneplanen er verneverdiene for området blant annet knyttet til gammel barskog i lavlandet, og rødlista naturtyper som vil bidra til å fylle mangler i vernet. Samtidig vil området bidra til å bevare nær truede og truede arter.

Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i verneforslaget er innhentet fra:

Naturbase: <http://naturbase.no/>

Artskart: <https://artskart.artsdatabanken.no/>

Skoganalyse: <https://skoganalyse.miljodirektoratet.no/>

De viktigste påvirkningsfaktorene på verneverdiene i området som foreslås vernet kan være ulike typer utbygginger og hogst. Vern av det foreslåtte området skal gjennom bestemmelser om slike tiltak sikre arealer med viktige vernekvaliteter og bidra til dekning av viktige mangler i skogvernet. Området vil bidra til langsiktig og effektiv bevaring av naturtyper og levesteder for truede arter, og reduserer dermed den samlede belastningen på arter som har risiko for å dø ut.

Verneforskriften åpner for at flere pågående aktiviteter kan videreføres. Tiltak som isolert sett vurderes å ha liten betydning for verneformålet, kan i sum og over tid medvirke til at verneverdiene forringes. For enkelte aktiviteter vil det derfor i tråd med prinsippene om samlet belastning være restriksjoner, slik at naturverdiene får en økt beskyttelse. Dette er også i tråd med prinsippene om miljøforsvarlige teknikker og lokalisering, samt miljøforringer betaler der hvor det ut fra hensynet til verneverdiene er fastsatt bestemmelser om blant annet ferdsel og infrastrukturtiltak. Ut fra dagens kunnskap om arter og naturtyper i området vil de aktivitetene som i henhold til verneforskriften kan videreføres, med liten grad av sannsynlighet ha vesentlig negativ innvirkning på disse artene, naturtypene og landskapselementene. Vernebestemmelsene tillater likevel ikke vesentlige inngrep i området.

Statsforvalteren vurderer det slik at vernet med stor grad av sannsynlighet vil føre til en positiv utvikling for artene og naturtypene, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Statsforvalteren anser at kunnskapsgrunnlaget er i tråd med kravet i naturmangfoldloven § 8. Statsforvalteren har ut fra en føre-var-tilnærming i verneforslaget vektlagt muligheten for flere påvirkninger av samme slag, eller en kombinasjon av flere ulike påvirkningsfaktorer (samlet belastning). Det foreligger ellers etter Statsforvalterens oppfatning tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet, påvirkningsfaktorer og effekten av vernet. Føre-var-prinsippet tillegges derfor ikke ytterligere vekt i denne saken.

For nærmere beskrivelse av verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget, jf. naturmangfoldloven kapittel II, vises det til omtalen av Lønskollen naturreservat i kapittel 5.

Dersom området ikke vernes, vil det være andre sektorlover som regulerer arealbruken fremover og som skal ivareta hensynene til biologisk mangfold.

1.3 Andre interesser

Kraft og energi:

Statnett SF og områdekonsesjonæren Lede AS har kommentert at verneforslaget ikke kommer i konflikt med eksisterende eller planlagte nettanlegg. NVE uttaler at de ikke kjenner til at det er energi- og vassdragsinteresser innenfor Lønskollen.

Mineraler:

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) har ikke uttalt seg til oppstartsmelding eller høring. Det er for øvrig ikke bergrettigheter innenfor området, jf. DMFs kartverktøy. Direktoratet er satt som kopimottaker av tilrådingen.

Stier:

Det går flere stier i området, som er avmerket i forslaget til vernekart.

Traktorvei:

Det går en traktorvei gjennom området, som er avmerket i forslaget til vernekart.

Andre interesser:

Det ligger en privat hytte på toppen av Lønskollen som er i bruk. Av andre interesser anser Statsforvalteren interesser knyttet til friluftsliv og jakt som de største innenfor området. Disse interessene vil bli ivaretatt gjennom et varig vern av området, og gjennom verneforskriften.

1.4 Planstatus

Arealet i dette verneforslaget er avsatt som LNFR-område i Tønsberg kommune sin arealplan.

2. SAKSBEHANDLING

2.1 Saksbehandlingsprosesser

Navn	Tilbud	Oppstart	Høring
Lønskollen	14.7.2023	29.4.2025	15.9.2025

Tilbudet om vern kom fra fire private grunneiere den 14.7.2023 via Viken Skog. Området ble deretter naturfaglig registrert av Biofokus i 2023.

Frist for uttalelse til høringen var 15.11.2025.

2.2 Forholdet til utredningsinstruksen

Verneforslaget er utarbeidet i henhold til Utredningsinstruksen. I kapittel 1 og 2 begrunnes verneforslaget på overordnet nivå og sammenhengen med nasjonale og internasjonale mål om å ta vare på et utvalg av norsk natur belyses. Videre omtales kort hva som eventuelt skjer med verneverdiene hvis vernet ikke gjennomføres og hvilke virkemidler som eventuelt kan være relevante. I kapittel 4 vurderes samfunnsnyttene av verneforslaget på et overordnet nivå, sammen med økonomiske og administrative konsekvenser. I kapittel 5 omtales og vurderes generelle

kommentarer og konkrete merknader til verneforslaget for Lønskollen naturreservat fra berørte parter, myndigheter og interessegrupper.

Gjennomføringen i henhold til rundskriv T-2/15 om saksbehandlingsregler ved områdevern etter naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen har medført inkluderende prosesser som sikrer en vellykket gjennomføring.

Gjennom verneplanprosessen er det foretatt en avveining mellom verneinteresser og andre bruker- og samfunnsinteresser. Verneforslaget er også i størst mulig grad tilpasset de ulike brukerinteressene i området. Kravene i naturmangfoldloven § 14 er dermed oppfylt.

2.3 Forvaltningsmyndighet

Aktuelle kommuner skal gjennom høringsprosessen gi tilbakemelding på om de ønsker å få tildelt forvaltningsmyndighet for nye verneområder i tråd med gjeldene politikk på området. I denne saken er det ikke kommet noe uttalelse fra Tønsberg kommune på dette. Forvaltningsmyndigheten fastsettes gjennom forskriften når områder vedtas vernet.

3. VIKTIGE ENDRINGER UNDER BEHANDLINGEN AV VERNEPLANEN

3.1 Avgrensing, vernekart

Etter oppstart ble et mindre areal tatt ut i nord-øst, for å unngå yngre skog. Opprinnelig tilbudsareal var på 555 dekar, men ble justert til 551 dekar som følge av dette. Etter høring er vernegrensen justert langs jordekanter, slik at grensen ligger ca. 4 meter inn for jordekant. Det er for å hensynta eventuelle behov for vedlikehold av grøfter og vegetasjonsrydding for landbruksvirksomhet. Grensen er også trukket ca. 4 meter inn for bilvei i sør, der vernegrensen grenser mot vei.

Det er videre lagt inn et utsiktspunkt og mulighet til etablering av fast bål plass ved eksisterende hytte, etter innspill fra Vivestad Bygderåd. Etablering av faste bål plasser må også ha tillatelse fra grunneier.

3.2 Verneforskriften

Arealet i verneforskriften er endret etter høring fra 551 dekar til 545 dekar. Siden det er lagt inn forslag til faste bål plasser i vernekartet er det lagt inn ordlyden *avmerket på vernekartet* i vernebestemmelsen § 7 j.

4. FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

4.1 Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser

Området er i kommunenes arealplaner avsatt til Landbruks-, natur-, friluftsliv- og reindriftsområde (LNFR-område). Kartlegging av områdets naturverdier er gjennomført som del av verneplanprosessen, i tillegg er eksisterende data brukt som utgangspunkt for vurdering av verneverdi. Bruksinteresser er klarlagt gjennom høring av verneforslag og annen kontakt med berørte parter.

Vernet vil begrense de fremtidige mulighetene for bl.a. skogbruk, jordbruk, mineralutvinning, nedbygging og annen omdisponering fra natur til andre formål. Det er ellers i verneplanprosessen lagt vekt på å imøtekomme andre interesser gjennom avgrensing og forskriftsutforming.

Statsforvalteren mener at verneforslaget slik det nå foreligger har små negative konsekvenser. Samlet sett vurderer Statsforvalteren det slik at de samfunnsøkonomiske konsekvensene av vernet vil være positive på sikt. Forslaget vil sikre natur som har en positiv samfunnsnytte, selv om denne ikke kan verdsettes. Forslaget vil samtidig bidra til oppfyllelse av nasjonale og internasjonale forpliktelser om å ivareta naturmangfoldet. Verneforslaget vil også sikre viktig område for friluftsliv.

4.2 Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser

De største kostnadene som følge av etablering av verneområder vil være utgifter til forvaltning og skjøtselstiltak for å opprettholde verneverdiene. Basert på nåværende kunnskap om Lønskollen kan det på sikt være noe behov for skjøtsel som fristilling av gamle eiker og uttak av plantet gran.

4.3 Avveining skogvern - skogbruk

Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet fikk den 1. juli 2020 i oppdrag fra Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet å utrede forvaltningstiltak knyttet til skogvern og konsekvenser for avvirkingen og skognæringens bidrag til det grønne skiftet. I rapport M-2007-2021 har direktoratene foreslått retningslinjer for avveininger.

I oppdrag fra Klima- og miljødepartementet datert 8.11.2021 ba Klima- og miljødepartementet om at forslaget iverksettes, med noen mindre justeringer. For privateid skog skal forslaget iverksettes for områder der det mottas tilbud etter 1. februar 2022, og ved vern av offentlig eid grunn for områder der det meldes oppstart fra og med samme dato.

Lønskollen er avveid etter retningslinjene av Statsforvalteres miljøavdeling og landbruksavdeling, og resultatet er at vern prioriteres i dette området. Skjemaet for avveining er lagt ved.

4.4 Forvaltningsmyndighet

Statsforvalteren har i forbindelse med høringen ikke fått bekreftet om Tønsberg kommune ønsker forvaltningsmyndighet for naturreservatet. Kommunen har stått på høringslisten og blitt forespurt direkte i høringsdokumentet. Vi legger derfor til grunn at kommunen ikke ønsker forvaltningsmyndighet for området.

5. Beskrivelse av området med merknader

Lønskollen, Tønsberg kommune

Totalareal 545 dekar.

Skogareal totalt 545 dekar.

Produktiv skog 506 dekar.

Verneformål og særskilte verneverdier:

Verneformål

Formålet med forskriften er å bevare et område som

- inneholder truet, sjelden eller sårbar natur som kalk- og lågurtfuruskog, lågurt edellauvskog og frisk, rik edellauvskog med lind, bøk, eik, ask og alm, samt nær trua og trua arter.
- representerer bestemte typer natur i form av gammel barskog, rik og fattig edellauvskog i lavlandet. Det er forekomster av store gamle trær av furu, og hule eiker.

Verneverdier

De viktigste naturverdiene for biologisk mangfold er knyttet til de sørvendte, rike partiene med edelløvtrær og områdene med gammel furuskog med gamle trær (>200 år). Det er forekomster av *kalk- og lågurtfuruskog* (VU) i nordvestre lise. I de sørvendte partiene nedenfor kollen inngår *frisk, rik edelløvskog* (NT) og *lågurtedelløvskog* (VU). *Frisk, rik edelløvskog* (NT) dominerer også i sydlig spiss. Her er det tidligere kartlagt en lokalt viktig alm-lindeskog etter DN-håndbok 13. Mye av denne edelløvsken er kartlagt som en nøkkelbiotop, med livsmiljøet «rik bakkevegetasjon».

Av rødlistede arter er det registrert *ask* (EN), *alm* (EN), *lind* (NT), *kastanjelundlav* (NT), *druelav* (NT), *furustokkjuke* (NT), *flekkgrisøre* (NT), *gulspurv* (VU) og *dvergspett* (NT). Videre er det registrert forvaltningsrelevante arter som vandrefalk, musvåk og tiur innenfor området. Vandrefalken hekker i lisiden.

Området ble naturtypekartlagt etter Miljødirektoratets instruks (NiN) i regi av Miljødirektoratet i 2024. Data viser at det innenfor området er kartlagt naturtypene: *lågurtedellauvskog* (høy og svært høy kvalitet), *gammel fattig edellauvskog* (høy kvalitet), *lågurtalm-lind-hasselskog* (moderat kvalitet), *gammel granskog med stående død ved* (høy kvalitet), *gammel furuskog med gamle trær* (høy og moderat kvalitet), *lågurtfuruskog* (moderat kvalitet) og *hule eiker* (høy kvalitet).

Ifølge Miljødirektoratet sitt kart over naturskog (definert som skog som ikke har vært flatehogd etter 1940), er store deler av skogen i de høyereliggende områdene og den sørvendte lisiden naturskog.

Verneindeksen for Lønskollen ga en score på 3,75. Området kom spesielt godt ut på naturgitt mangfold, med en total score på 1.75. I tillegg ble det maksimal score på gamle store trær arealandel. Ut fra kartlagte naturverdier samlet vurderes området til å være et regionalt viktig skogområde (**).

Området oppfyller mangler i skogvernet knyttet til lavlandsskog i boreonemoral sone, med overvekt av høyere boniteter. Større deler av skogen er gammel barskog, med innslag av rik barskog og store gamle trær. Området har forekomster av rike vegetasjonstyper og rik edelløvskog, samt nær truet og truet natur. Området vurderes å ligge middels på mangeloppfyllelse.

Inngrepsstatus og andre interesser:

Det går en traktorvei og enkelte stier inn i området. Det er en hytte i god stand på toppen av Lønskollen. Det er også to utsiktpunkt, et i sør og et mot vest, der det sørlige er mest i bruk. Statsforvalteren er ellers ikke kjent med at det er andre innretninger eller tekniske inngrep innenfor området. Av andre interesser anser Statsforvalteren friluftsliv og jakt som de mest aktuelle.

Sammendrag av høringsuttalelsene:

Verneplanen for området ble sendt på høring til:

Grunneiere, Tønsberg kommune, Vestfold fylkeskommune, Tønsberg Soppforening, DNT Tønsberg og omegn, DNT Sandefjord, Sandefjord skogeierlag, Naturvernforbundet i Sandefjord, Tønsbergdistriktet skogeierlag, Andebu Jeger- og fiskerforening, Høyjord Idrettslag, Tønsberg og omegns Jeger- og Fiskerforening, Naturvernforbundet i Tønsberg og Færder, Vivestad Idrettsforening, Tønsberg og Omegns Botaniske Selskap v/Tore Gjelsås, Vestfold og Telemark orienteringskrets, Forum for natur og friluftsliv i Vestfold, Vestfold Sau og Geit, Naturvernforbundet i Vestfold, Lede AS, Birdlife Norge avdeling Vestfold, Norges Jeger og fiskerforbund Vestfold, Vestfold Bonde- og Småbrukarlag, Norges Bondelag avd. Vestfold Bondelag, Skagerak Energi AS, Avinor AS, Bane Nor AS, Den norske turistforening, Direktoratet for mineralforvaltning med bergmesteren for Svalbard, Forsvarsbygg, Friluftsrådene landsforbund, Institutt for biovitenskap Universitetet i Oslo, KS, Landbruksdirektoratet, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, Naturvernforbundet Arendal, NHO Reiseliv, Norges Bondelag, Norges Geologiske Undersøkelse, Norges Handikapforbund, Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité, Norges Jeger- og fiskerforbund, Norges luftsportforbund, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges Miljøvernforbund, Norges orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat, Norsk Biologforening, Norsk Bonde- og småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk Friluftsliv, NIBIO, NINA, Norsk organisasjon for terrengsykling, Norsk orkideforening, Birdlife Norge, Norsk Sau og Geit, Norsk Zoologisk Forening, NORSKOG, VY Norge AS, NTNU Fakultetet for naturvitenskap, NTNU Vitenskapsmuseet, NTNU Ringve botaniske have, SABIMA, Statens kartverk, Statkraft SF, Statnett SF, Språkrådet, Universitetets naturhistoriske museer og botanisk hage, Statens Vegvesen Vegdirektoratet, og WWF.

Det har kommet inn seks høringsuttalelser til verneforslaget for Lønskollen. Vi har også tatt med uttalelser til oppstartsmeldingen når vedkommende instans kun har kommet med uttalelse til den og ikke høringen. Det gjelder uttalelse fra Landbruksdirektoratet, Språkrådet, Kartverket, grunneiere og Vivestad idrettsforening og Forsvarsbygg.

Landbruksdirektoratet (brev datert 30.4.2025) har gitt noen generelle innspill som omhandler traktorveier og ferdselsveier, og merking og rydding av slike, støler/seterområder, beiting og reindrift. De viser også til at området må avveies etter nye retningslinjer. Landbruksdirektoratet skriver videre at de går ut fra at Statsforvalteren sin landbruks- og reindrifsfaglige kompetanse blir involvert i utforming av forskrift og verneplan.

Språkrådet (brev av 5.5.2025) uttaler at de ikke har merknader til navnevalget, men at skrivemåten av navnet Lønskollen må avklares gjennom navnesak. Gårdsnavnet som utgjør forleddet her har varierende skrivemåter i Sentralt stedsnavnregister (SSR), men navnets opphav og uttale tilsier skrivemåten Lønn. Statsforvalteren må derfor vente med å fastsette skrivemåten av navnet på verneområdet til navnesaken om gårdsnavnet og alle avledede navn er avgjort av Kartverket.

Kartverket (brev datert 21.5.2025) uttaler at Språkrådet i forbindelse med oppstart av en verneplanprosess i Tønsberg kommune og Sandefjord kommune har tatt opp navnesak for navnet på navnegarden Løn/Lønn og avledete navn i Tønsberg kommune, jf. brev datert 05.05.2025. Saken tas opp for å få avklart riktig skrivemåte for offentlig bruk.

Grunneiere på gnr./bnr. 612/2, 612/7 og 613/7 (brev datert 10.6.2025) har en rekke innspill til utforming av verneforskriften for å bl.a. ivareta hytta på Lønskollen, med mulighet for transport og vedlikehold, samt mulighet for å legge til rette for bruk av hytta til et småskala visningscenter for naturverdier i området. Mulighet for rydding av stier og traktorvei og utsiktspunkt mot Gaustatoppen og kyststripa, samt bruk av traktorvei for uttransport av elg og annet vilt.

I vernereglene ønskes det hensyntatt at det ikke skal brukes kvist og virke fra stående trær i området til fyring av bål. Det ønskes begrensning i antall bålplasser/bruk av anvist bål plass, og begrensning i periode det kan fyres bål. Det ønskes også at det tas inn forbud mot bruk av modellfly, droner, paraglider og annen virksomhet i luftrommet i og nær verneområdet, samt forbud mot etablering av vindmøller, gjerne i 3 mils omkrets fra verneområdet. Det ønskes mulighet for å drive skjøtselstiltak i vegetasjons-sonen langs Krøglibekken. Det må også være mulighet for å renske bekkeløpet slik at det er utløp for grøfter fra omkringliggende dyrka mark.

Vivestad Idrettsforening (brev datert 8.6.2025) uttaler at Lønskollen er et viktig friluftsområde, ikke bare for Vivestad, men for store deler av fylket. Selv om ikke Lønskollen er den høyeste toppen i området, så har den med sin beliggenhet et vidt utsyn. Man ser lett Oslofjorden og Østfoldsiden, Tønsberg og store deler av østre Vestfold, til og med Gaustatoppen er synlig fra Lønskollen.

Et vern må ikke vil være til hinder for fortsatt bruk av Lønskollen som friluft- og rekreasjonsområde. Det gjelder også rydding og vedlikehold av de veiene og stiene som i dag eksisterer.

Lønskollen har også kulturhistorisk verdi. Det er funnet muslinger som er datert til ca. 10.750 år før vår tid, og spennende geologi. Av nyere historie nevnes Lønskollens betydning som utsiktspunkt for Luftforsvaret i tiden etter annen verdenskrig. Det antas også at Lønskollen har vært et vardefjell, med sin frie beliggenhet.

Idrettsforeningen ønsker godt vedlikeholdte stier og informasjonstavler om Lønskollen som naturlig del av en verneplan. Det bør også være tilrettelagte bålplasser som kan benyttes i perioden det ikke er bålforbud.

Det vises til at Vivestad Bygderåd burde med på varslingslisten.

Forsvarsbygg (brev av 13.6.2025) uttaler at de ikke ser konflikter med de foreslåtte områdene. De ber imidlertid om at det generelle unntaket for militær operativ virksomhet og unntaket for avgang og landing med Forsvarets luftfartøy inntas i forskriftsteksten for området.

Lede AS (brev av 17.9.2025) uttaler følgende:

«Lede AS («Lede») viser til brev om høring av verneplaner for Lønskollen og Storås i Tønsberg og Sandefjord kommuner – frivillig skogvern, datert 15.09.2025 og med referanse 2025/4698. Frist for å komme med merknader er satt til 15.11.2025 og uttalelsen er dermed innen fristen.»

1. Bemerkninger

Lede viser til vår uttalelse til "Melding om oppstart av verneplanprosess for Lønskollen og Storås i Høyjord - Tønsberg og Sandefjord kommuner - frivillig vern av skog", datert 05.06.2025.

Lede AS har ingen bemerkninger til "Høring av verneplaner for Lønskollen og Storås i Tønsberg og Sandefjord kommuner – frivillig skog", utover det som allerede er uttalt i forbindelse med meldingen om oppstart.»

Statnett (brev av 22.9.2025) uttaler følgende:

«Forslag til vern av Lønskollen og Storås i Tønsberg og Sandefjord kommuner berører ikke Statnett SF sine anlegg eller planer. Statnett har derfor ingen merknader til vern av gitte områder.»

BaneNor (brev av 7.10.2025)) uttaler følgende:

«Vi viser til brev, datert 15.9.2025. Bane NOR har vurdert verneplanforslaget og har ingen merknader.»

Vivestad Bygderåd (brev av 13.10.2025) uttaler følgende:

«Rådet er positive til arbeidet med å ivareta naturverdiene i området, men ønsker å komme med noen praktiske innspill knyttet til bruk og tilrettelegging.

1. Etablering av bålplasser

Bygderådet mener det er viktig at det legges til rette for tydelig merkede og trygge bålplasser. Dette vil bidra til at bålbrenning skjer på en forsvarlig måte og redusere risikoen for at det tenner bål på uegnede steder.

Vi foreslår at det vurderes å etablere bålplasser:

- i tilknytning til den lille hytten i området
- ved utsiktspunktet mot sør, som er et naturlig sted folk oppholder seg

2. Bevaring av utsikt mot Gaustatoppen

Området har et utsiktspunkt med sikt mot Gaustatoppen, som mange setter pris på. Vi ønsker derfor at det vurderes enkel skjøtsel som kan bidra til å opprettholde denne utsikten, slik at området ikke gror helt igjen.»

Norges vassdrags- og energidirektorat (brev av 10.11.2025) uttaler følgende:

«Vi viser til melding om høring om verneprosess for Lønskollen og Storås (lenker til NVE Atlas).

NVE har sett gjennom verneforslaget for de foreslåtte verneområdene med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m.

Lønskollen

Så langt NVE kjenner til er det ingen energi- og vassdragsinteresser innenfor Lønskollen.

Både Statnett SF og områdekonsesjonæren Lede AS har kommentert at verneforslaget ikke kommer i konflikt med eksisterende eller planlagte nettanlegg.

Storås

Så langt NVE kjenner til er det ingen energi- og vassdragsinteresser innenfor Storås. Både

Statnett SF og områdekonsesjonæren Lede AS har kommentert at verneforslaget ikke kommer i konflikt med eksisterende eller planlagte nettanlegg.»

Tønsberg kommune (brev av 30.12.2025) uttaler følgende:

«Vi viser til tilsendt verneforslag og beklager at vi ikke har klart å svare innen fristen.

Vi mener at verneforslaget for Lønskollen er godt. Men når det gjelder avgrensing og vernebestemmelsene for Lønskollen, har vi et par merknader. I og med at felling av trær og busker langs jordekanter er et arbeid som må utføres jevnlig for å ivareta produksjonen på jordet, foreslår vi at vernegrensa trekkes omtrent 15 meter bort fra jordekanten.

Dersom dette ikke får medhold, anbefaler vi sekundært at vernebestemmelsens § 7, bokstav g endres. Bestemmelsen er en dispensasjonsbestemmelse for «fjerning av vegetasjon langs jordekanter som er til hinder for maskinbruk på dyrket mark.»

I og med at fjerning av vegetasjon langs jordekanter er viktig for agronomiske hensyn, blant annet å ivareta avskjæringsgrøfter (også kalt landgrøfter), redusere skygge og å redusere konkurranse med avlingene, foreslår vi at dere endrer teksten slik: «fjerning av vegetasjon langs jordekanter for å ivareta jordbrukshensyn.»

Statsforvalterens kommentarer:

Til innspill fra Landbruksdirektoratet vil Statsforvalteren kommentere at det ikke ligger støl/sæterområde innenfor verneforslaget, men at det er tatt høyde for det og de andre innspillene til direktoratet i verneforskriften, derav mulighet for beiting. Området er avveid for å vurdere områdets betydning for vern og tømmertilgangen, og det er avklart at området prioriteres for vern.

Vivestad Idrettsforening viser til at Lønskollen er et viktig friluftsområde og at det derfor er av stor betydning at et eventuelt vern ikke vil være til hinder for fortsatt bruk av Lønskollen som frilufts- og rekreasjonsområde. Som nevnt i høringen er det i verneforskriften tatt høyde for friluftsliv innenfor området, der stier, veier og utsiktspunkt kan vedlikeholdes og det kan tilrettelegges for faste bålplasser. Vernekartet er for øvrig etter oppstart supplert med enkelte stier nord i området. Etter vernevedtak vil verneområder grensegås av jordskifteretten og merkes i terrenget. Foruten grenseskilt vil det settes opp et informasjonsskilt med informasjon om verneområdet på sikt.

Grunneiere viser i sin uttalelse til hytta på toppen av Lønskollen som trenger noe vedlikehold, samt at det er behov for transport av materialer til vedlikeholdet, enten med helikopter eller ATV. Som nevnt i høringen kan hytta vedlikeholdes etter verneforskriften § 4 bokstav c, det samme gjelder for stier og traktorvei. Motorisert ferdsel er i utgangspunktet forbudt innenfor området, men det kan søkes om nødvendig transport jf. § 7 bokstav i verneforskriften. Helikoptertransport med enkelt dropp av materialer uten landing kan i utgangspunktet gjennomføres uten tillatelse etter forskriften, dersom det tas hensyn til hekketid for å unngå unødig forstyrrelse av dyreliv, og helikopteret ikke går for langt ned. Det bør uansett konfereres med forvaltningsmyndigheten i forkant av gjennomføring. Det er mulig å bruke traktorveien til uttransport av felt elg og hjort jf. § 6 bokstav b.

Å bruke hytta til småskala undervisningssenter bør være kurant etter forskriften. Dersom aktiviteten øker i omfang bør det tas kontakt med forvaltningsmyndigheten med tanke på behov for tillatelse til større arrangement jf. § 7 bokstav e.

Når det gjelder brenning av bål innenfor området har vi foreslått å begrense tillatt bålbrenning til faste, tilrettelagte bålplasser for å hindre forringing av naturverdiene. Det er foreslått etablering av fast bål plass ved utsiktspunktet i sør og sør for hytta, avmerket på vernekartet, som naturlige plasser for dette. Siden det ikke er etablert faste bålplasser innenfor området i dag, må etableringen søkes om etter § 7 bokstav j. En etablering av bålplasser vil også kreve tillatelse fra grunneier.

Det er foreslått forbud mot bruk av droner, modellfly og paraglider jf. § 5 bokstav c i verneforskriften, da aktiviteten anses forstyrrende for klippehekkende rovfugl i området. Det er lite eller ingen slik aktivitet i området i dag. Vindturbiner innenfor området vil ikke være tillatt, jf. forskriften § 3, men vi kan ikke regulere eventuell etablering av vindkraft utenfor vernegrensen.

Mulighet for vedlikehold og vegetasjonsrydding av Krøklibekken (Krøglidbekken) er tatt inn under § 7 bokstav h. Det vil si at det må søkes om tiltaket, slik at forvaltningsmyndigheten har mulighet til sette enkle krav til gjennomføring. Det kan gis flerårige tillatelser.

Når det gjelder innspillet fra Forsvarsbygg, så vil vi kommentere at vi har tatt hensyn til unntak for militær operativ virksomhet og hensyn til militær luftoperativ virksomhet i § 6.

Vivestad Bygderåd har innspill til etablering av bålplasser og bevaring av utsiktspunkt mot Gaustatoppen. Som tidligere nevnt i våre kommentarer er det lagt inn mulighet for etablering av fast bål plass ved utsiktspunktet i sør, og ved hytta. Det er også lagt inn mulighet for vegetasjonsrydding av utsiktspunkt mot vest (Gaustatoppen).

Tønsberg kommune anbefaler å legge grensa ca. 15 meter fra jordekanter av landbrukshensyn. Vi har lagt vernegrensa ca. 4 meter inn for jordekanter i forslaget til vernekart og vi mener at det, i tillegg til bestemmelsen i forskriften om mulighet for vegetasjonsrydding § 7 g, bør være tilstrekkelig for å ivareta landbruksinteressene derav vedlikehold av grøfter. Ved å legge grensa 15 meter inn blir det et unødig stort areal som tas ut av verneforslaget, samtidig som at det vil bidra til å utelate hele eller deler av naturtyper.

Når det gjelder kommunens innspill om endring av ordlyden i bestemmelsen § 7 g for rydding av vegetasjon (trær) langs jordekanter, så ønsker vi ikke endre denne. Bestemmelsen følger av Miljødirektoratets forskriftsmal og dersom det skal gjøres endringer i denne bør det vurderes av direktoratet.

Annet:

Som nevnt i høringen viser Statsforvalteren til at Språkrådet har tatt opp navnesak i forbindelse med verneprosessen om bruk av navnet Løn eller Lønn. Statens kartverk har sendt saken på lokal høring i kommunen, med en frist på tre måneder for innsending av høringsuttalelser til Språkrådet. Deretter vil Språkrådet gi sin endelige tilråding til Kartverket. Denne prosessen kan gjennomføres parallelt med verneprosessen, og endelig utfall av navnesaken vil bli bestemmende for skrivemåten av navnet.

Øvrige uttalelser tas til etterretning.

Navn

Statsforvalteren tilrår navnet Lønskollen som i høringsforslaget.

Avgrensing

Det er foretatt mindre endringer i avgrensning etter høring, jf. punkt 3.1.

Verneforskrift

Det er foretatt mindre endringer i verneforskriften etter høring, jf. punkt 3.2.

Statsforvalterens tilråding:

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat med verneforskrift og vernekart som beskrevet.

Vedlegg:

Vedlegg 1. Forslag til vernekart for Lønskollen

Vedlegg 2. Forslag til verneforskrift for Lønskollen

Vedlegg 3. Høringsuttalelser

Vedlegg 4. Skjema for avveining